O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

____________ T.S.Sharipov

2024 yil "___" ___________

IQTISODIYOT NAZARIYASI

FAN SILLABUSI

(Kunduzgi, kechki ta'lim shakllari uchun)

Bilim sohasi:	1000000	- Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010000	- Xizmat ko`rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishlari:	61010100	- Turizmva mehmondo`stlik

Samarqand- 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
Kunduzgi va kechki bo'limi

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan nomi:	Iqtisodiyot nazariyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IQN11210
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi va kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	24
Amaliy mashg'ulotlar	-
Labaratoruya mashg'ulotlari	-
Seminar	24
Mustaqil ta'lim	72
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarda korxona va uy xo'jaliklarida sodir bo'layotgan iqtisodiy jarayonlarning nazariy, amaliy asoslarini o'rgatish hamda iqtisodiyotda tarkibiy islohotlar va iqtisodiyotni modernizatsiyalashni yanada chuqurlashtirib, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning nazariy va amaliy ko'nikmasini hosil qilish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Turizm nazariyasi va amaliyoti
2.	FORLAN10Xorijiy til 1 (ingliz, fransuz, nemis)
Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining nazariy asoslarini to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	talab va taklif modeli asosida taqchil resurslarning taqsimlanish mexanizmini larini bilishlari lozim;
TN3	raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorlarning asosiy xususiyatlari va firmalarning ushbu bozorlardagi harakat qilish qoidalarini to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	ishlab chiqarish jarayoni va ishlab chiqarish omillaridan optimal foydalanishni, ishlab chiqarish xarajatlari turlarini, tavakkalchilik va uni oldini olish hamda pasaytirish

	yo`llarini, bozor sharoitida narxlarning qanday shakllanishini haqida tassavur hosil qilishi kerak;
TN5	davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashish yo`nalishlari va ularning oqibatlarini baholay olish;
TN6	mehnat, kapital va er bozorining ishlash mexanizmini bilishi kerak.
	Ko'nikma jihatidan:
TN7	talaba bozordagi talab va taklif to`g`risidagi statistik ma`lumotlar asosida bozorni tahlil qilish va xulosalar chiqarish;
TN8	statistik ma`lumotlar asosida talab va taklif funksiyalarini tuzish, talab va taklifning elastiklik koefitsientlarini xisoblash va ular asosida bozordagi holatni tahlil qilish;
TN9	raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorda firmalar harakatini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarish;
TN10	Korxona xarajatlari va foydasini shakllanishi uning manbalari, turlari va grafikda qanday shakllanishini aniqlay olishi;
TN11	davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashuvi oqibatlarini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarishi lozim.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**Ajratilgan soat**
	I semestr	
M1	«Iqtisodiyot nazariyasi» fanining predmeti va bilish uslublari	2
M2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari	2
M3	Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari	2
M4	Tovar va pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishining asosidir	2
M5	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi	2
M6	Talab va taklif nazariyasi.Bozor muvozanati	2
M7	Raqobat va monopoliya	2
M8	Korxona (firma) xarajatlari va foydasi	2
M9	Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar	2
M10	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik	2
M11	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat	2
M12	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi	2
JAMI:		**24**

	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	**Ajratilgan soat**
	I semestr	**36**
A1	«Iqtisodiyot nazariyasi» fanining predmeti va bilish uslublari	2
A2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari	2
A3	Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari	2
A4	Tovar va pul munosabatlari rivojlanishi bozor iqtisodiyoti shakllanishi va amal qilishining asosidir	2
A5	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi	2
A6	Talab va taklif nazariyasi.Bozor muvozanati	2

A7	Raqobat va monopoliya	2
A8	Korxona (firma) xarajatlari va foydasi	2
A9	Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar	2
A10	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik	2
A11	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat	2
A12	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi	2
JAMI:		**24**

	Mustaqil ta'lim (MT)	**Ajratilgan soat**
1.	Hozirgi zamon iqtisodiyot nazariyasi rivojlanishining asosiy yo'nalishlari.	2
2.	Iqtisodiyot nazariyasi rivojlanishining asosiy bosqichlari.	2
3.	Mehnat unumdorligi – iqtisodiy o'sish omili sifatida.	2
4.	Mulkchilik shakllari o'zgarishining yo'llari va usullari.	2
5.	O'zbekistonda milliy valyutaning muomalaga kiritilishi.	2
6.	Bozor infratuzilmasi va uning unsurlari.	2
7.	Bozor iqtisodiyotining ijtimoiy yo'naltirilganligi va uning O'zbekistonga xos xususiyatlari.	2
8.	Bozor infratuzilmasi va uning unsurlari.	2
9.	Raqobat kurashining shakllari va usullari.	2
10.	Monopoliyalar, ularning amal qilish va tartibga solish xususiyatlari.	2
11.	Ishlab chiqarish xarajatlari va ularni kamaytirish yo'llari.	2
12.	Korxona foydasining taqsimlanishi va ishlatilishi.	2
13.	O'zbekistonda agrar islohotlar va ularning yo'nalishlari.	2
14.	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy ko'rsatkichlari.	2
15.	Iste'molchi hulqi nazariyasining asosiy holati.	2
16.	O'zbekistonda milliy hisoblar tizimi: holati va istiqbollari.	2
17.	Jamg'arma va uning hajmiga ta'sir etuvchi omillar.	2
18.	Iqtisodiy o'sishning mohiyati, asosiy tavsifnomasi va modeli.	2
19.	Makroiqtisodiy muvozanatlikning mohiyati va unga erishish yo'llari.	2
20.	Iqtisodiy rivojlanishning siklliligi va iqtisodiy sikl nazariyalari.	2
21.	Yalpi ishchi kuchi va uni takror ishlab chiqarish.	2
22.	Ishsizlikning kelib chiqish sabablari va namoyon bo'lish shakllari.	2
23.	Soliqlar, ularning vazifalari va turlari.	2
24.	Davlatning pul kredit siyosati: maqsadi va dastaklari.	2
25.	Inflyasiya va uning namoyon bo'lish shakllari.	2
26.	O'zbekistonda bank tizimini takomillashtirish yo'llari.	2
27.	Aholi daromadlarining mazmuni, turlari va shakllanish manbalari.	2
28.	Davlatning ijtimoiy siyosati.	2
29.	Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligi.	2
30.	Jahon xo'jaligining shakllanishi va rivojlanishi.	2
31.	Xalqaro iqtisodiy integratsiya, uning mazmuni va shakllari.	2
32.	Jahonning global iqtisodiy muammolari. Erkin savdo va proteksionizm siyosati.	2
33.	O'zbekiston tashqi savdo munosabatlarining sifat jihatidan o'zgarib borishi	4
34.	To'lov balansining mohiyati va tarkibi	4

	Jami	**72**
Asosiy adabiyotlar:		
1.	Xodiyev B.Y., Shodmonov Sh.Sh. Iqtisodiyot nazariyasi.Darslik. – T.: Barkamol fayz media, 2017.	
2.	O'lmasov A., Vahobov A.V. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. – T.: «Iqtisod-moliya», 2014. – 480 bet.	
3.	Muxammedov M.M. va boshqalar Iqtisodiyot nazariyasi.Darslik. – T.: Fan va texnologiya, 2022.	
4.	Мухаммедов М.М, Камилова Н.А. Экономическая теория. Учебник для бакалавров.Fan va texnologiya nashriyoti, 2023.-624	
5.	Xajiyev B.D., Mamaraximov B.E., Mambetjanov Q.Q. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik (rus tilida). – T.: "Iqtisodiyot", 2019. – 548 bet.	
Qo'shimcha adabiyotlar:		
6.	Экономическая теория: Учебник для бакалавров/Под общ. ред. А.А.Кочеткова.5-изд. Перераб. и доп.- М.: издательско-торговая корпорация "Дашков и К", 2014.-696 стр.	
7.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2023. – 120 b.	
8.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 28.01.2022 yildagi PF-60-son " 2022 — 2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi farmoni. www.lex.uz	
9.	O'zbeksiton Respublikasi prezidentining 2023 yil 11 sentyabrdagi "O'zbekiston–2030" strategiyasini 2023 yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish choratadbirlari to'g'risida" PQ300sonli Qarori. / Xalq so'zi, 2023 yil 12 sentyabr, №190	
10.	Бурганов Р.А., Экономическая теория.Учебник. – Москва.: "Инфра-М", 2016. – 562 стр.	

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Ulashev Xubbim Askarovich - "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi dotsentii
E – mail:	umid.xolboev@mail.ru
Tashkilot:	SamISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi
Taqrizchilar:	**Mamadaliyev B.T.** – Samarqand shahar hokimligi moliya bo`limi boshlig`i; **Shakarov A.B.** – SamISI "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasi dotsenti

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubuy Kengashining 2024 yil ____ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№_________)

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubuyat bo'limi boshlig'i **I. E.Shodmonov**

Servis fakulteti dekani	**N.U.Xudoyberdiyev**
“Iqtisodiyot nazariyasi” kafedrasi mudiri	**I. I.Ayubov**
Tuzuvchi	**X.A.Ulashev**